

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sammelhandschrift - Cod. St. Peter perg. 86

St. Peter im Schwarzwald, [1497]

[urn:nbn:de:bsz:31-28021](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-28021)

L. O. perg. 86

Liber vite Monast. S. Petri

1497

De huius Cenobii origine fundatione ignis voragine. eadem restaurata

Sicut in glossis Berchtoldus de Zainge in amplificatione religionis altissimi heremici monasterii in possessione edificiorum ornamentis et honorifice dotans et missis clientibus suis aionem et filios eius de Zainge huiusmodi et filios suos cykelbri et hiltbertus de wiler quibus opera silvarum preteritis nota erant sollicitate explorari fecit locum sanctum et agrum monasterio ordini et Cenobio ad religionem et propter gentes reperit locum hunc aptum monasterio quodammodo aere videlicet salubre agrum pastus silvas aquas aquarum demissis sanctis laudabilem. Moyses vero idem princeps collectis apparitoribus suis et operariis cepit locum istum molere et etiam quod sancti petri in curia prout fructus suadebat edificare et mansiones agrarias aptare fructus quod hirsauenses de viro vult ham ubi erat possessio apud eam non fundatoris antiqui instituta erat ad locum hunc transferre et delere illo exequens hunc venerit Anno domini mcccc. M. et iii. Inditione prima Idibus Julii. De hinc edificata ecclesia sancti petri / ista ecclesia a venerabili gebhardo episcopo episcopo et non fundatoris fratre in festo sancti petri ad vincula p[re]sentibus ibidem dicitur berchtoldo wilhelmo burgundico comite et gotfride comite de calce Suffraganeus septem religiosus abbas in h[er]on. hirsauensis. Schafhusensis. persthusensis. et ceteris. De sancto blasio. De sancto ierone. et non solum in h[er]on et venerabiles sacerdotes. Suffraganeus. pro in et decem episcopi basilien[si]s argentini et ceteris innumabilibus et ceteris septem multitudinem. Hinc unquam gestis predictis pontifex gebhardus ecclesie velud nouelle plantationis disponens subuenire ne quod de preteritis dei plantationat prout in episcopo et auxilio profan[is] suis sui dicitur berchtoldus plantationat quod tunc in media quadragesima agebat adit ubi congregat pene archiepiscopus et abbas in alie Gallie Venene almanie in unum papam vrbani reuerendissimi vice sedis aplice presidente et venens locum istum deo et sancto petro prout ipse dicitur romana ecclesie iuri mancipavit in presentia et audientia totius synodi et ad quinquaginta pene millia multitudinem dicebat congregat. Quis autem aplice vrbani principum devotoz apphang applica auctoritate roboravit et locum ipsum sub aplice sedis tutela fovenda suscepit. Et quod summum ut mos est privilegium gressu. Quamvis quod nulli hominum liceret id cenobium reme perturbare et ei subditi possessiones auferre minime ad temerarios velacionibus fatigare. Quis autem siue sit persona magni ut p[ro]ua ecclesiastica ut p[ro]uincialis homodi institutionis penas sciens quod ea temere venire temptauerit sedo 30 ue comonitio si non satisfactione congrua emendauerit p[ro]uincie honoris sui dignitate careat agnoscat quod se rem diuino iudicio existere de iniquitate peccata et a sacratissimo corpore et sanguine dei et dei redemptoris nec in christi alieno fiat at in eximo ex parte districte ultionem subiacet. Cuius autem eisdem loco iustia suadentibus sit pax dei in ihesu christo quod et hinc fructu bone actioz papae et apud districte iudice p[ro]ua eterne pacis et veniat. Hinc bulla. Anno autem xi. M. et xiii. Inditione septima Anno septimo henrici quarti et Idibus octobris feria tertia dedicata est monasterium nunc cenobium a venerabili Witone. curiensis episcopi in honore sancti et in diuine trinitatis ac victoriosissime sancti petri apostoli et omni aplice. Anno vltimo istam ecclesie nouitate electo p[ro]uincie et annu poterat deuotionissime agentibus non solum autem et ceteris personis vniuersis et alie dignosque et stolarum nobiles et ignobiles p[ro]uinciam sepe et vniuersis p[ro]uinciam in illa die hinc negotio vniuersis. Anno vero M. et xxxviii. Idibus nouibus locum id voragine ignis fuit totaliter desolatus pietas quod monasterium collapsi et in membra ad instar glau criniane amule conuerat. Et post tempus per dominum waltherum huius loci abbatem vniuersa et in claud pulchra luerada p[ro]uinciam et formata p[ro]uinciam p[ro]uinciam tunc alia noua ihesu Sed quia ipse in felicitate ob p[ro]uinciam tuasione seu de p[ro]uinciam in luce fiburgu ab eisdem diuone plura bona alienabantur. Tandem forte p[ro]uinciam episcopi Anno M. et xxxvii. fuit secundo voragine devastata ac gustu in ead[em] diebus p[ro]uinciam papalibus ac p[ro]uinciam vniuersis et p[ro]uinciam ceteris quod edificata ita ut deca d[omi]nande p[ro]uinciam habuit nemo. Et vni glossa fundatores quorum nomina p[ro]uinciam p[ro]uinciam huiusmodi inserta sunt aliquandiu in loco non consecrato sepulti querebant. Cui defectui ino inefficacie reuerend[us] in christo pater dicitur petrus gemelspach se obinens pie quod succrens ut pote et claustralibus militaribus et ag[ri]tione h[er]on applicare indulgentiarum regalium privilegiorum quod p[ro]uinciam et alia negotio (ut debuit) p[ro]uinciam fuerat hanc ead[em] monasterium basilicam diuina adiuuante clemencia despectatissime reedificauit. Anno xpi 1400 quod quid consecrata est eod[em] anno die sex aliter seda die mensis octobris sicut et dudum dedicata erat per reuerend[us] p[ro]uinciam diuine

11
in
lu

Dilectissimi episcopi tripolitani ordinis sancti augustini exspectato indulgentiarum
ac remissione domini hugonis episcopi astantis

Summum namque altare consecratum est in honore sancte et individue trinitatis. beate marie virginis
beatorum petri et pauli apostolorum. Unde nullum virginum et sancti benedicti abbatis
In quo reclusa sunt reliquie sancti petri apostoli. Unde nullum virginum. Sancti innocenti
Sancti benedicti

Medium altare in choro consecratum est in honore sancte ceciliae sancte helene regine.
Sancti innocenti. Sancti reini regis. Sancti michael archangeli et omnium sanctorum
In quo reclusa sunt reliquie Sancti innocenti. Sancti celestini Sancti Symphoriani
Sancti mamedis

In honore

Altare in choro a latere dextro superius consecratum est in honore sancte agathe. Sancte barbare. Sancte
Onice Sancte scolastice. Sancte appolome virginum et omnium virginum
In quo continentur reliquie Sancte agathe Sancte margarete Sancte affre Sancte eufemie Sancte
ursule et unde nullum virginum Sancte rusticole Sancti innocenti

Altare in eodem latere inferius consecratum est in honore quondam sancte ecclesie doctorum
Sancti marci episcopi. Sancti nicolai Sancti blasii Sancti galli Sancti othmarum
Sancti egidii et omnium confessorum
In quo continentur reliquie Sancti ambrosii Sancti nicolai Sancti blasii Sancti galli Sancti othmarum
Sancti arbogasti episcopi Sancti lazari Sancti amastasi pape Sancti alexandri treueren episcopi et in unum virginum

Altare in choro in latere sinistro superius consecratum est in honore Sancti iohannis baptiste
Sancti iohannis euangeliste et apostoli Sancti iacobi maioris Sancti iacobi minoris Sancti andree
et omnium apostolorum
In quo continentur reliquie Sancti andree Sancti iacobi Sancti innocenti et unde nullum virginum

Altare in eodem latere inferius consecratum est in honore sancti sebastiani. Sancti cristofori
Sancti mauricii et sonoris eius Sancti victoris Sancti iosephi Sancti laurentii Sancti stephani et omnium martirum
In quo continentur reliquie Sancti sebastiani Desanguine sancti laurentii Sancti iosephi Sancti mauricii
Sancti stephani Sancti pelagii Sancti celestini Sancti cosme et damiani Sancti vitalis Sancti sympho
ranii Sancti stephani pape Sancti pmi et feliciani Sancti geruasii martiris Sancti pinguicis
Sancti quidam Delapide ad quo beatus stephanus lapidatus est et unde nullum virginum

Anno Domini nostri Iesu Christi nati in hunc mundum 1527. Die 20. Septembris.
Consecratus est lapis iste in anteriori pergula in Altare portatile. A Reuerendo in xpo
patre et Domino, dno Augustino Episcopo Salonen. In honorem sancte et Individue Tri
nitatis in eius peculiariter honore: Et beate dei genitricis Mariae. Sanctorum et Joannis
Baptiste et Ursulae uirginis ac Martiris; In clausis eorundem sanctorum Reliquis. Et

R Januari' habet dies xxxi

A Circūciōnis dñi nri ihu xpi

B Octava sancti stephani

Obyt adelbertus de seueld q
de nob agz ad bett burg

C Octava sancti Iohannis

S Octava sanctorū Inocentiū

Obyt cūncadū filij duci
conradi

e

f Epiphanie dñi

S

A Ehardi episcopi

Obyt Cūncad' dux de zārmig
officiū in quinqz candel' p'cipuorū eū
deit p'dm ad wōrbach 7 insula
purpureā

B

C Pauli primi heremite

Obyt gōtfridū de löschbach 7 in
amūstuo dant' duo mody tūm
7 in mody siligis de bonis suis
In ampringl' d'q'q' est dant'
7 mody tūm 7 amūstuo dñi gōt
fridi abbat' feis sui

S

e

f Octava epiphanie

Hilary epi

S Felias mpmas

A Mauri abbat' Machary mris

B Marcelli pape 7 martiris

Obyt cūno mē g'grecianorū mōcho
7 g'q' p'dm ap' northwile 7 mēding
habuit 7 petro d'ed'

1577
1578
1579
1580
1581
1582
1583
1584
1585
1586
1587
1588
1589
1590
1591
1592
1593
1594
1595
1596
1597
1598
1599
1600

1601
1602
1603
1604
1605
1606
1607
1608
1609
1610
1611
1612
1613
1614
1615
1616
1617
1618
1619
1620
1621
1622

1623
1624
1625
1626
1627
1628
1629
1630
1631
1632
1633
1634
1635
1636
1637
1638
1639
1640
1641
1642
1643
1644

1645
1646
1647
1648
1649
1650
1651
1652
1653
1654
1655
1656
1657
1658
1659
1660
1661
1662
1663
1664
1665
1666

1667
1668
1669
1670
1671
1672
1673
1674
1675
1676
1677
1678
1679
1680
1681
1682
1683
1684
1685
1686
1687
1688

1689
1690
1691
1692
1693
1694
1695
1696
1697
1698
1699
1700
1701
1702
1703
1704
1705
1706
1707
1708
1709
1710

1711
1712
1713
1714
1715
1716
1717
1718
1719
1720
1721
1722
1723
1724
1725
1726
1727
1728
1729
1730
1731
1732

1733
1734
1735
1736
1737
1738
1739
1740
1741
1742
1743
1744
1745
1746
1747
1748
1749
1750
1751
1752
1753
1754

1755
1756
1757
1758
1759
1760
1761
1762
1763
1764
1765
1766
1767
1768
1769
1770
1771
1772
1773
1774
1775
1776

1777
1778
1779
1780
1781
1782
1783
1784
1785
1786
1787
1788
1789
1790
1791
1792
1793
1794
1795
1796
1797
1798

1799
1800
1801
1802
1803
1804
1805
1806
1807
1808
1809
1810
1811
1812
1813
1814
1815
1816
1817
1818
1819
1820

1821
1822
1823
1824
1825
1826
1827
1828
1829
1830
1831
1832
1833
1834
1835
1836
1837
1838
1839
1840
1841
1842

1843
1844
1845
1846
1847
1848
1849
1850
1851
1852
1853
1854
1855
1856
1857
1858
1859
1860
1861
1862
1863
1864

c	A nthonij abbatis	Obyr eudolff n. c. m. in anno amudano dant nob un p in dimidio de qda prato reora qd nuncupat prugmatt
s	P ruise virginis	Obyr burckhardus hng Sedit xij p q ad fructua
e		Amudano burckardi mdingeris q de aman vna tab h ex domo in vilmg
f	^{h3 altac p m} F abiani ⁊ sebastiani m̄m	
s	A gnetis virginis ⁊ m̄is	Obyr bechtoldus lech de vilmg q det nob pdm suu apd grimg deca fructibz suu ⁊ suor petu e amudano celebrand
A	V incentij martiris	
b		
c	T himothei apli	
s	<u>Conversionis sancti pauli</u>	Obyr adelheit villica de lwa Inco amudano dant quqz solui du de quoda feodo stin vrechbach an dem berg
e	P ollicarpi epi ⁊ martiris	Obyr richmza vidua de orwil q parauit nob libru missalem
f	J oannis crisostomi	
s	D eudo sancte agnet	Obyr erlerung volid q de nob mansu vnu ad opfingen
A	V alery eppisopi	
b		
c		

Faint handwritten text in a ledger-like format, organized into columns. The text is mirrored across the center, appearing to bleed through from the reverse side of the page. The entries include various names and numbers, such as 'König', 'Königin', and 'Königliche', along with numerical figures in the right-hand column.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

KL Februarij habz dies xxviii

D Brigide virginis & marie. Ignacy epi ^{Obyit cūno de bleucha}
^{& dedit nob p dūm suū}
^{ap d bleucha}

e Purificationis bte marie vrgis

f Blasij episcopi ^{psm ad S: Grego^m}

Deposino
peru abbat 92

S

Deposino
waltheri
abbat 91

A Agathe virginis & marie ^{psm iudex^o altai}

b Dorothee virginis & marie ^{Obyit Casparz Salzman N.C.M.}

c ^{Obyit zoptiq cōish & suū p dūm ap gudolfing^o}
^{S petro dedit}

d ^{Obyit egilolfz & blanch hic qz p dy ap d}
^{vffhusen & fd en burchharts habuerūt}
^{nobis dederūt}

e Apollonie virginis & marie ^{psm ad S: agattha} ^{Obyit gerboldz pfbz}
^{hic vinea vna & duo}
^{agri iugera ad malt}
^{ingf nob dedit} ^{Deposino}
^{gozman}
^{abbat 4ⁿ}

f Scolastice virginis ^{psm ad S: agattha}

S ^{Obyit cūrado de swatzenberg & de nob p dūm suū ap rōing^o}
^{Obyit leutfridy & de nob vinea ap malting^o}

A

b

c Valentini martiris

S

BY

Faint handwritten text, possibly a title or header.

Faint handwritten text.

Faint handwritten text.

Faint handwritten text.

Faint handwritten text.

Faint handwritten text.

Faint handwritten text.

Faint handwritten text.

Faint handwritten text.

Faint handwritten text.

Faint handwritten text.

Faint handwritten text.

Faint handwritten text.

Faint handwritten text.

Faint handwritten text.

Faint handwritten text.

Faint handwritten text on the left margin.

A

2

2

2

2

2

2

2

A

2

2

2

2

2

2

2

2

2

e **Juliane virginis & maris**

f
g

Obyit leuifridus q̄ de nob vmea ap̄ maltinge

A Obyit berchtoldus 29 die de zaringe q̄ dicitur cum tur̄ feiburg In molus bed
oasis Officiu cu quodq̄ amdeho

b

Obyit henricus n̄ e m de lasilea q̄ mte alia beneficia auicid
calice gemis ornato quinq̄ nappas & q̄nuo candelabra deaurata
cruanila q̄ argentead p̄p̄o dedit

c

Obyit regnoldus q̄ cu fr̄e suo berchtoldo q̄p̄ p̄dy
ap̄ arho habuerunt nobis tradiderunt

d

Cathedra S petri apli

Obyit adalbertus q̄ de nob masu vno
ap̄ hork stutu

e

Vigilia

f

Matthe apli

Obyit waltherus villicus de lra q̄ cu vpoie suo
vme idingel somu vno p̄ remedio aare suaz
s̄to petro de In amu struo us vtrugq̄ d̄
dara diuidua soma vno f̄dy i refectorio

g

Walpurge virginis

n̄ ma die pape p̄ benda vna debita

A

Obyit henricus villicus de espach q̄ de nob cu
vpoie sua vno pratu i vropfi ditto tuste
lei mathe q̄ soluit vi solidi cu vi pull

Deposito
benedicti abbi
20

b

Obyit Burchardus dicitur viduiger qui contulit nobis annu
latum vnam libram obulorum p̄ annuafatio suo albrado
de vno deme In vilungin et de omnibus domum
vppm̄onibus sin̄ annuafatio

c

Wie petrus von gognaden alle beschuldigung goght zu samt petrus
off dem pfarrwald und wie der quent gmaulich des selbigen
goght zu samt bündel ordens castens bismbo bekenet
Sich hiesse wie dem die korne bescheidt seuerimus und hant sind
sin licher wetter unsere gute frid vs sundere naigung und
hail willen zuer stoff und aller zuer foedereu für ledig hand
die mit wappst hings zins von und ob gittern wie nachricht
des kisten abent in dorfart matten ligend neben der von samt
petrus gitt und pfarrst den döngfueren so dem ober amund hies
matten ligend anbruttmatt zu am siten neben dem morder
und zuhett zu der ander siten off die amund so dem ober amund
nieder ackers lit vnder der lornmatten hieser off den flachhell
und zuer ober den weg der jagatt von fliese so dem ober amund
sonstail ackers lit anbruttmatt zu am siten oben dem hessenled
so dem ober amund sonstail ackers lit auf andern lornfelde und
off am anbrutted so dem ober amund ackers lit off flach
wege so dem ober amund hieser ackers lit auf andern hessenled
andern hessenled und ober amund hieser ackers lit zu ober amund
den hant von samt petrus gegen dem dorf so dem ober amund
quent zu pfarrst hieser haben von den fideren zu fideren
übergelt die den genannte wappst zins von dem gitt goght
lange zit in gnome hieser das selbige seuerig sind und hant
sind sin wetter voderrecht hand voderrecht und gemacht und hies
mit diesem brief macht den wappst hieser und gitt
so so alle hieser wie obstat den selbigen goght hieser zu samt
petrus bekenet goght so dem und allen dem nachricht auch
für so alle wetter und nachricht in und hies zu hieser
in und von am dorf mit vigili schlacht in gitt von amund
lich fideren gesungen auch mit so will off so dem und nachricht
zu samt petrus so dem dorf auch mit hieser selbigen dorfberg
für die beide hieser und beide vater und amund und alle hieser
flamlich solch hieser solch hieser und dem sinten gmaulich
die hieser fide und die nachricht so dem nachricht von die hieser
wunder die ungeschicklich das wappst und stätt zu hieser
hieser wie die alle sind gmaulich in gmaulich goght und sin
brief mit wappst in goght bekenet und sind so die hieser
und hieser in goght goght so dem petrus off den sinten
die hieser in goght hieser lorn und dem dorf alle hieser von amund
und die hieser hieser hieser hieser

KL Martij h̄s dies xxxi

d

e

escato 7 thoro

Deposito
henrici
etling abbatis 22

f Translationis s̄ctarū vndermillū virginū

g Adriani m̄ris

Deposito
henrici
abbatis 9

M

b Audolm̄ confessoris

Obijt ludovicus cōs̄ h̄ cū filijs suis p̄dm̄
suis in glottertal i mallimbach s̄m̄
perco donavit

c Petre 7 felicitate

Obijt carolo n̄ c̄ in h̄ gap p̄dy ap̄d ampruḡ
habuit nobis dedit

d

Obijt lanceolm̄ n̄ c̄ in qui pratu q̄ddū
ap̄d gundolfinḡ nob̄ dedit

e

Obijt Frater Thomas Keyser n. c. m.

Obijt cūradus datus claupe q̄ de nob̄ x̄ s̄
de domo sua i splodoro

f

Obijt henricus de rombach q̄ de v̄n̄ s̄
de prato in rōmbach̄

g

M

p̄m̄ suo altari
Gregory pape

Obijt franciscus Nubi n. c. m.
presbyter i b̄n̄

b

Obijt lūtgau q̄ cū v̄no suo p̄dm̄ ad
b̄lirha nob̄ donavit

c

Obijt wolfgero n̄ c̄ m̄ q̄ m̄d̄ alia b̄n̄ f̄na
v̄m̄ā ap̄d malterinḡ nob̄ dedit

d

1540

1541

1542

1543

1544

1545

1546

e

f Gertrudis virginis

g

M

b

Obyit remberto n e m hie masta vmd ad verensstent
7 qop ad motus hem habuit nob oedu

c

Benedicti abbatis Poltrica scilicet n e m Vicarig in hie hie
hic mortuus ad depuldy 1686

d

e

Obyit Remhardus Robert. n. e. m. cui Deus
sit propitius. Ano. 1566.

f

g

Anuntiationis bte virginis marie

Obyit Augustus comit
sors duct q de nob
stola auci fagro de
cens ornata 7 casula
pucpueca

M

Conradus Matymüller ex trenschevveiler
Nzarum alumns adium
Octoginta novem ferme annos vixerat annos
Dixit vale mortalibus.

Anno Dni 1599

b

D pater assitonas in vivorum regione
huc hunc virum quiescere

c

Obyit waltgera lorchole 7 cor amudano
mody ruri 7 cor mody auene de curia
dedit nob in affhem

dant cor
sua qua
Deposino
Iohis abbt
28

d

e

f

Der fest Benhart stromer von rühenbach vnd geneue von endingen sin eliche huff
fraw hünd geordnet vnd gestift ein jorzit zu sant peter Im schwarzwald zu löb
vnd zu eren gott dem almechtigen Im vnd siner huffrawe vnd zue beyder farer vnd
mütez vnd aller zue geschwistunge vnd aller zue vordere vnd nachkumend das man
sol begen ~~fest sant ambrosii~~ vff den nesten donstag vor oder noch sant ambrosii
tag vngeserich mit vñ buester mit einer gesungen vigil vnd sel ampt Dor
von gend mit j guldin geltz den quent heren der got ab oberbergen Im kaiser
stul by endingen noch inhalt der bueff die dor yber heren Vnd ob sach wer das
die vñ mefen einß tagß mit verbrocht wurden so solman den nesten tag dor
noch die zal erfüllen

Das got orichel zump von oberbergen

KL Aprilis habet dies xxx

S Conversionis S marie magdalene

VI

b

pro^m al of: Grego^m

c Ambrosij epi et confessoris

Obijt aenoldy n e m
i viculo vora habuit

hic qm Joanes
Speer de
Sider i. d. p. m.
dy (conuict) 1687

d

e

f

s

III

b

A

c

Obijt Henricus vniuersal q de nob dimidius mastu
ad lundmigl

d

Obijt berchtoldo 29 dny de zäringl q perrnyha lon fudand extitit
x pd paupm bn petri deuoty q est de nob calice vmd anno M c xii
Officiu cu quinqz candel

e

Joanes Barthista Steinhil n. c. h. ac vicarij in Pölla
biu mactro de sepulchro i. g. r.

f

Thibury + valeuam martiru

Augustina Günter n. c. h.
fuchtyler 1683

g

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

A

b

Obijt heringus de wulfenwilde hic
tradidit nob pte pdr sui ad grintsthal
et unū māsū ad adelhusen et qm in
stuckach vñ e hcc

Deposito
arnoldi
abbatis 10

c

d

Leonis pape

e

f

g

A ^{pro^m ad S. eschopiano}
Iscary martiris

Alberti epi et mris

b

Obijt harwigus et pdr sui apd curiam
nobis dedit

c

Mara euageliste

d

Ruph martiris ^{quintus dñs gallo Abbas Fideliss: hinc loci}

e

Obijt gerwigus n e m. hic mēd plura
calice argenteū nobis dedit

f

Vitalis martiris

g

A

Ø. In dño Sexto Maij Nobilis atq; pia Matrona et verè Catholica, noie Maria Welsingerin
quondã vxor Prudentis: et Doctiss: viri Appollmaris Kyrcher Doctoris. I. V. et Cancellarij
DD. Johamitaru. adhuc supersitit. Que cū eodẽ Marito dedit S. Petro Casula Holo-
sericã decenter ornatã cū suis pertinentijs, ad ondendũ piũ affectũ, quẽ erga nr̃m Cœnobiu
gerebant. Quapropter meritò comẽmorandi inter Fãctores nr̃os. cuius aiã deus per-
frui concedat gaudiõ Beatorum. Amen

KL Maius h̄s dies xxxi

b ^{pro^m ad S. Johann} Philippi & iacobi ap̄tolor̄

Walpge v̄ge <sup>Fr. Lammertig Fofell
Miserabiliter obiit ff. 9</sup>

c Alexandri euēcy & theodori

d Inventionis sancte cruc̄

Obyt iuditta q̄ m̄re alia
beneficia cū v̄reo suo
treis marcas nob̄ dedit

e

f

g Joannis an̄ portā latina ^{pro^m ad S. Johann}

A

b Apparitionis sancti michael'

c

d Gordiani & epimachi

e

f Pangrati nezei & achilei

g Gangolphi m̄is

A Bonifacii m̄is

b

Obyt luptq̄ p̄bit̄ a quo h̄em̄g cruce auro
argenteo gem̄isq̄ decem ornata cū alijs
q̄ plurim̄s h̄is foȳs

Anno Dni 1604.

Circa hoc tempus, ut creditur, Danubio flumine haustus est
insignis, pius ac honestus adolescens Vitz Sigler Picior ac inaura-
tor sacraru imaginu excellentissim, cu ad expectatione Ungaricom
pfectura eet. Is ut pclaris beneficijs a Mario perceptis gratum ac
memore se obtenderet syngrapham centu octoginta aureis diuitum
pAnniuersario perpetuo, adhuc supstes gessit, cuius anima Dns
Calitu Exercitui ascribere velit. Amen

c

d

e

f **Potenciane virginis**

g

A

Obyit vobalrus n. c. in hie nre dnum bnficia
reue maiore pnoia auro argero gemis decorata
paravit duos calices argeros quatuor cypas bis.
smas 7 xx marcas ad allodia qparada bno per de t
propus q parter font q claustru influit exant
Obyit Fr Johannes Stocklm Propositus in Betoerg n. c. M.

b

c

d

e **Urban pape 7 nris**

f

g

A

Annus dñi Johis lebanst viary In nabem pentu
gmissio ac om bnfactoru suor q po pluma bnficia
suptraq nobis exhibitu tabula depicta 7 ornata ad
altare aploz paravit nove q argentea vasa fuba
venda legavit. Inq annuatio facienda e annis fuba
7 pulchro pane vno 7 pyabq. Sed quid pagend e
fena 3a an pentu cu annuig vigily. Officy defictore
7 de bna virgine

b

Maximam epi 7 2fe

c

d

Petronelle virge

Anno 1716. **A**mo Dni M. D. LX. Die XXIX. Maij, Que erat tunc temporis FERIA III^{ta}.
 Eodem in loco restituta fuit Culina, post Dominicam Exaudi, vel ante Penthecosten, circiter hora secunda pomeridiana.
 Consumptum est totaliter Monasterium Antiquissimum, dictum Calla Sancte Marie
 quo anno 1704. a voragine ignis, ex incuria & negligentia Familie Parochi ibidem eodem
 curia etiam a voragine ignis, ex incuria & negligentia Familie Parochi ibidem eodem
 tempore existentis, Et Abbatia Ordinis Regularium Canonicorum Sancti Augustini
 gustim fuerat, a nostro Cœnobio dimidium Miliare distans: ~
 anno 1725. die 28. i. Rmo et excellto Dno D.
 Ioan. Franc. Antonio
 Episcopo Vindobonensi consecrata, et ad novum Monium lapis primarius die 29 Aprilis iactus est.

VIR Specabilis Prudens & Doctus, Catholiceque fidei, ac Religionis anti-
 que, & vere, amator Sincerus Dominus Franciscus Berus ex Basilea
 Patritij generis, olim Tribunus Plebis supremus Civitatis Friburgensis Brisgavia
 Strenuus. Nunc autem Inclytæ Cæsareæ Maiestatis à Consilijs fidelissimus:
 nostris Monasterij Fautor et Benefactor non vulgaris, ex sua liberalitate
 atque Zelo pio in Religiosos dono dedit Beato Petro, in restoratione Orna-
 mentorum Ecclesiasticorum decem thaleros. Pro cuius Beneficij iugis recor-
 datione, merito huic libro inscribatur, ut hoc in tempore Ecclesia precum
 particeps, alibi æternam percipiat remunerationem. Amen. 1767.

Matrona quedam satis pia & deuota nomine Margaretha Schremm de Waldkühl
 dono dedit S. Petro Mappam unam satis decenter ornata, & octo Mappulas mino-
 res & Mammarias, petens insuper obnixè, se adhuc viuentem, in Album benefactorum
 nostrorum ascribi, offerens duo minuta. i. bonam et promptam voluntatem benefaciendi
 iuxta facultatem suam. Quod et factum est Anno M. D. LXXII.

R In Sacrasia Altare consecratum in honore .
Quin? h3 xxx dies

e **Uicomed' meus**

D. Benedicti Confessorum

Leonhardi
Et inclusa Reliquia
Sanctorum.

Deposito
am abbat.
Epomis 3^hm.

f **Marcellini & petri m'm**

Benedicti Confessorum.
Leonhardi
Margaretha et aliorum

Et celebrabitur huius Dedicatio
Dnca proxima Ante festum Cor.
poris Christi .

S
M

b **Comfacy epi**

2.
In Sacello Consecratum Altare
in honore .

Beatissima Mariae Virginis.
Et inclusa sunt Reliquia.

c

Galli et Confessorum .
Anthony

d

Margaretha et aliorum .

e

Dies dedicationis erit Dnca
Proxima post festum Corporis
Chrj .

f **Primi & feliciani m'm** Lapidis Consecrati sunt
tres .

S

Consecratus in honore D. Jacobi
Apostoli .

M **Darnabe apli**

2
In honore S. Katharinae .

b **Basili' Cirum Maboris & Nazari'**
In honore S. Margaretha .

Obyr wolphm & det nobis duos agros ad malting

c

Et inclusa sunt Reliquia sanctorum

d

Galli & Confessorum .
Anthony

e **Viti Modesti & crescence**

Ursulae et aliorum .

Anno 1678 26 Junij Monium nostrum a Barbarianis
militibus Duce Flarenbergico uno cum reliqua totum
incineratur sub regimine Optissimi D. Abb. Pauli, qui
rursus illud intra octo annorum spatium ita reedificavit
ut anno 1686 iterum habitari a conventualibus coepit.

f

s

M Marci & marcelliam m^{um} Obyit reutmanq q de^r nob
sex marcos

b

B Veruasy & protbasz m^{um}.

Obyit Vererandus Dns Ionas Settelin Prior huius loci;
cuius Anima Deo uiuat. Anno J. s. 89 .j.

d

Albam m^{is}

Obyit egilolf coush q de^r nob pdu
sim ap^d schalstat
Obyit huytq p^{sb} q de^r nob ad allodia

e

Paulini epi **A**cc^u nullu m^{um}

quanda xv marcos

f

Anno Domini. J. S. 99. F. Marting Fri ex kirchzaren
ten, et F. Joannes Lomig ex cella Ratholdi, fulmi
nis ictu extincti sunt, quorum animas Deus respiciat
in clarissima celi arce collocet. Amen
pro infirmis alt di

Vigilia

s

Joannis baptiste

M

b

Joannis & pauli

c

d

Leonis p^{re}

Vigilia

e

Petri & pauli ap^{to}ro

f

Comemorationis s pauli. **M**ariani epi

Reuerendi quondam huius cenobij Abbates, dñi Joannes Erb, Daniel Wechinges
atq; Joēs Joacimius Minsinger à Fundegg, piæ memoriæ, cum eiusdem mona.
sterij Conuentuales quadam pecuniâ summâ donassent, eaq; Successoris illorum
reuerendi nimirum dñi, dñi Galli Abbatis, liberalitate ad summam centum
florenorum aucta esset, hæc in perpetuam memoriâ & p̄sertim, sui, p̄dictorumq;
suor. p̄decessorum animarum subsidium & redemptionem, omnibus & singulis
huius monasterij Confratribus p̄tibus & futuris, eandem summam, sincero &
paterno animo obtulit, tradidit & donauit, pro generali Annuersario, singulis
annis, quinta & si commode fieri poterit & siue altera quadam competenti die
mensis Julij, iuxta huius monasterij ritum & consuetudinem, habendo & pera.
gendo. Acta sunt hæc in p̄dicto mense Julio. Sub anno Dñi millesimo, quinqu.
gentesimo, octuagesimo septimo.

Anno Dñi millesimo, quingentesimo nonagesimo Illustrissimus Princeps ac dñs, dñs Jacobus
Marchio in Baden et Hæbberg, postquam de reuocanda Ecclia, q̄ per triginta quinque annos in
heretice heresi infecta manserat, multum laborasset, victo in publica disputatione ex hæretico
primo N. Pappo Concionatore Argentiniensi, tandem decimo quinto die mensis Julij in monasterio
Temenbach errores fidei in summo eiusdem mon. templo reuocauit, p̄stita iuxta formam S. S.
Concilij Tridentini professione fidei Catholice. Inde factum est, ut per reuerendum virum,
dñm Basiliasarum Würerum Ep̄m Aicalonen et Suffraganeum Constantien, Ecclie Marchio,
natiui Hæbbergen subiectæ, cum suis Altaribus, debitis ac consuetis solemnitatibus per recon.
ciliationem consecrarentur: inter eas vero prima fuit Parocchia in Gündelshagen, ad sextum
diem Augusti, anno supranotato consecrata. Negotio autem hoc (quod summis lacrymis de
plorandum) nondum integre absoluto, piissimus Princeps & Marchio ex hac mortali vita sancte
migravit ad caelestem patriam, die vid. decima septima Augusti. Anno memorato.

11
KL Julij Habet dies xxxi

S Octava sancti iohannis bap^{te}

M Pcessi & martimiani m^{em} **Visitationis b^{te} v^gl**

b { Presbyter quidam Secularis vir satis venerabilis nomine Melchior Brüner Sacellanus in Pago quodam iuxta Ebrimgen dictu Ebrimgen legavit atq; donodedit S. Petro Centu Florenos in
c **Valerii episcopi** { infra Moneta vulgari, pro redemptione anime sue & quaru actione, benefici oru sibi olim in iuventute sua a Monasterio nro collatoru cuius aia in sinu Abrahe rearsat. Ano aut 1562, ipsa die Visitationis Obijt

e Octava ap^{to}rum petri & pauli

f

S **Juliam socioꝝ qꝛ ems** Obijt berchtoldꝝ n^r dedit nob p^onu suu ap^o harts

M Obijt gerhardꝝ clericꝝ q^o p^onu suu ad p^osalstat nob ex^o

Deposito eberh^o m^o abbat^o 12

b Septem featz

c **Translatio S. bⁿdicti abbate** Obijt adilb^o n^r q^o de^o nob p^onu suu p^oh^ol^oge

d Obijt hartw^o n^r q^o de^o nobis p^onu suu ad g^odelig^o

e Obijt ozo q^o de^o nob duos agros adhochdorf

f

S **Margarete v^gis & m^{em}is. Anusio ap^{to}rum**

Ad futuram perpetuam rei memoriam
Anno 1699 die 19 Julij secundo quadrante post festa vesper-
tinam & collationem conventus (cras enim dies veneris) h. non miracu-
lum, sed saltem mirandum & horrendum in Julia sancta petra cre-
nit factum. Dum enim eorum atris tubibus obduca fulgore
rum combustione, horumque murmure citra fluxum copia
reboaret, omnes evanescere videretur periculum: que! horribili
cum fragore fulmen fumosum, nitens exhalationibus quavis
circumcirca ingens, in domi nostri turriculam exibat, a per
horologii locum & Mosacum parietem valvis hinc parva lateris
parimento illiditur. Quod in tam violento casu omnia manere
sunt salva, maxime vero, quod P. conventus Obmann Kallen-
bach tunc horologio pulsus ad Campanarium dandi ergo parien-
tem sulphurea hac ultimis qualitas tunica, caligat, sicum,
& coriacea interula glandis insar, pervadens, ita se induit,
in dextra coxa nervo, ut ipsi ad calcem variis unctionis notis in-
victis lenianimen protriverit, calicemque dextro pede exust
serit, posteriori obstruendi parte igne consumpta, nec nephitica
tamen periculosa spiritum eius opem laudat voce implorant
suffocant & dei ben. optime protectioni, saguligera & crotoni hinc
hinc custodia, sanctumque Tubesiani patronum in auxilio habetur.
factum hoc sub Obbeke Paulo per 108 annos tunc regnante.

Ad futuram perpetuam rei memoriam

M

b Alexy confessoris

c

d

e

f Praxedis virginis & matris. Victoris & aliorum

g Marie magdalene

Obyit Ita q de nob vinculu cora
& dorsale biffimu

M Apollinaris epi & matris

Obyit Iudicia comit q mrd alia bona
& armillis & monilibz suis sep vincas
auri & calice nob ad vno suo dedt

b Cistine virginis & matris

Vigilia

c Jacobi ^{pro ad S. iohes} appli

Epofeu matris

d Anna matris Maria vidua

e

Obyit mangold^{ne} q de nob mansu vnu ad
videm vnde

Obyit gorbis ne q mrd plia busina xxx lib argen
calice q a maorte & missale & matutinali libe
nob dedit

f Danchaleonis matris

g Felcis ppē Simplicy Faust. Beateus

M Abdon & sennes

b

KL Augusto habet dies xxxi

c **Adumula** s pet' **Septe** machabeoz

Deposito
Simonis
abbat 30

d Stephan' ipe 7 mris

e Inuentio scti stephani prothomris

Obyit henricus n e 7 cu
fee suo ad sthallstat
curie vna ager 7 vmea
nob dedit

f

g Osualdi regis

Deposito pie memorie dmi rudolfi ducis
de zeringe 7 epi leodiensis anno 1090

A Sixti ipe felicissimi 7 agapiti

b Afce mris . Donati epi 7 mris

c Ciriaci 7 soroꝝ eiꝝ

d Romani mris

Obyit luygart filia ducis bichtoldi Obyit Fe
obyt erchboldus q de nob p dnu suu
ad sthallstat 7 mansit vno ad
worsingel dimidus q ad egerhem
Anthonis
Hoffman
vl. c. 11.
Anno 87

pro^m ad 16: Sebastiani

e **Laurency** martiris

f Tiburcy mris

g Hilary soroꝝ q e

In hac die ordo fidoꝝ caritas facienda e cu
pulcro pane piscibꝝ 7 vno d'pdio ap
loffen qd de vorunh 7 fe suo hartmado
p'br

A Ypoliti mris

b Euseby presbiteri

Sold 7 in hac die facienda e curia d'pdio
ap ampemey qd
emnt xx mdrf burtid
dq decano de basilica

Vigilia

c **Assumptionis** bte virgis marie

Eschbach.

Sacellum in Eschbach vna cum suo Altare consecrauit Reuer^{ms} in Christo p^r ac d^{ns} d^{ns}
Balthazarus Ep^s Ascalonen. et Suffraganeus Constantien. ad laudem et gloriam omnipotentis
Dei et in honorem S. Jacobi Apostoli Maioris: inclusa sunt Reliquiae Sancto^rum, Jacobi Apstlⁱ,
Pelagij M^{rt}is, undecim millium Virginum aliorumq^{ue} Sanctorum. Anniversarius vero eiusdem
Dedicationis dies annuatim celebrabitur, Omnia proxima post Verena. Acta sunt haec 28.

Augusti Anno Dⁿⁱ 1590.

Waldau.

Sub p^ro d^{no}
Gallo Abbate

Porro 29. die Augusti eiusdem 1590. anni, per p^rdictum Ep^m Ascalonen et Suffragan.
Constantien, consecrata sunt duo Altaria extra Chorum Sacelli in Waldau. Primum quidem
a dextro latere, ad laudem et gloriam Dei omnipotentis, et in honorem Sanct^{ae} Trinitatis,
omniumq^{ue} Apostolor^{um}, inclusiis eidem Reliquiis Sebastiani Martyris, Theodoli Confessoris
et Aff^{re} M^{rt}is. Alterum vero a sinistro latere, eidem ad laudem et gloriam Dei Omnip.
et in honorem omⁿium Martyrum et Virginum. Inclusa sunt Reliquiae Laurentij M^{rt}is, Romani
Abbatis, Ursulae Virg^{is} aliorumq^{ue} SS. Consecratione Cemiterij extra idem Sacellum, pro sepultura
Incolarum eodem die secuta.

d

e Octava s laurencij Obyit henricus p[re]s[bi]ter h[ic] q[ui] p[ro]p[ri]e ap[osto]l[ic]e
buchst[er]m habuit s petro dedit

f **Agapiti m[er]itis**

s

M **Bernhardi abbatis** Obyit h[ic] h[ic] q[ui] de nob[is] calice argenteo
deaurato

b Obyit iohannis Scharbrack D[omi]n[us] Waldano q[ui] dedit S[an]cto petro sepaginta
aureos p[ro] p[er]petuo annuatim & d[omi]n[us] s[an]cti r[ati]onis in bono vino p[er]stul
& pane albo

c **Octava s marie. Thimothei & Simphoriani**

d

Vigilia

e **Bartholomei apli** Obyit adalbert[us] p[re]s[bi]ter q[ui] m[er]itu[m] v[est]ri ad
zarung & p[er]am de gundel singl de

f

s

M Obyit vdalric[us] ep[iscopu]s c[on]st[an]c[ie] anno d[omi]ni m[ille] c[irca] xxvii
Officiu[m] cu[m] tubis r[ati]onel

b Delagy m[er]itis. p[ro]p[ri]e ad s[an]cti Grego[ri] **Augustini ep[iscopu]s. Hermeti m[er]itis**

p[ro]p[ri]e ad s[an]cti
1073

c **Decollatio s iohis bap[te]. Sabine virg[is]**

d **Felici & adacti m[er]itis** Obyit hadewig q[ui] cu[m] v[est]ro suo in
auro & g[ra]m[ma] & vestib[us] plurim[is]
nob[is] g[ra]tuit

e **Octava s bartholomei apli**

[Faint, mostly illegible handwritten text in a historical script, possibly Latin or German, with some red ink used for initials or headings.]

KL September h̄s xxx dies

p̄tio 3o S: Grego^m

f Egidij abbat. Verene virginis

Obit bertha q̄ cu alyo b̄n̄froy
calice argenteo maiore & missale
libro s̄to petro paravit

s

A Antonii m̄ris

Obit anno q̄ dedit dimidiu m̄ris ad h̄adthei

b

c

Obit luitgar q̄ cu v̄ro suo p̄d̄m̄ suu ap̄d
Lualustal & i m̄ris ap̄d viltingf nob det

d Magni abbatis

e

f Natiuitat sancte marie v̄gis

Obit berthold q̄ cu dux
de z̄arimgl Officiu cu quibz
mandulys

Deposino
Iohs t̄ise abbt

s Gregorii m̄ris Dedicatio eccl̄e gstan

A

b Prothi sancti . Felici & regule

c

Obit Matheus Lott p̄p̄os̄ty & Seldy U. C. M.
Anno 1581.

d

e Exaltationis sc̄te cruc̄

f Octaua S. marie v̄

an die ...

KL

[Faint mirrored text bleed-through]

[Faint mirrored text bleed-through]

A

[Faint mirrored text bleed-through]

[Faint mirrored text bleed-through]

A

[Faint mirrored text bleed-through]

[Faint mirrored text bleed-through]

[Faint mirrored text bleed-through]

[Faint mirrored text bleed-through]

9 **Eufemie virginis**

A Lamperti epi & mris

Obijt eberhardus p[re]b[ite]r[us] de verburg q[ui] m[er]ito
alia beneficia ap[ud] volung[er] adtem nob[is] cu[m]
capella edificavit & p[ro]p[ri]e apud aschem
cu[m] p[re]den[ti]a m[er]ito p[ro]paravit

Obijt Conradus Kemmer. N. C. M. Anno 15. 67.

b

c

d

Vigilia

e **Mathei ap[osto]li**

f **Mauritij p[re]s[by]teri & e[pi]scopi . Emerami epi**

pro^o 28 5
Sebastianus

g

A

b

Obijt berwardus q[ui] de^o nob[is] a stochboza
ad verustein

c **Iustine virginis & mris**

In am[er]sar[um] g[ra]ff[en] abbat[em] Deposito
Barf dant duo m[er]ito g[ra]ff[en] abbat[em]
tunc de bonis s[er]v[is] in am[er]sar[um]
p[re]m[ia] q[ui] fuerunt f[ra]t[er] su[us]

d **Cosme & d[omi]niam mris**

e **Wenzeslai mris**

pat[er]n[us] ad 6: Cruc[is]

f **Michaelis archangli**

Obijt acilb[er]g[er] medic[us] q[ui] m[er]ito alia b[en]e[fi]c[ia]
p[ro]p[ri]a & m[er]ito capana p[ro]p[ri]a cu[m] p[ro]p[ri]e
duabus & capp[er] b[en]e[fi]c[ia] S[an]c[t]i pet[ri] d[omi]ni

pat[er]n[us] ad 6:

g **Jeronimi p[re]s[by]teri . Victoris & desi mris**

pro^o ad 6: Sebastianus

Obijt anna q[ui] de^o nob[is] lib[er]is de horeo s[er]v[is] p[ro]p[ri]e molendin[um]
d[omi]ni p[ro]p[ri]e m[er]ito & am[er]sar[um]

Obijt fr. Joachim[us] Muller Friburgen[sis] Novitius hujus loci a^o 3 5 96.

[Faint, mostly illegible handwritten text in a medieval script, possibly Gothic or Carolingian minuscule. The text is arranged in several lines across the page, with some words appearing to be in red ink (rubrication).]

a
H
c
d
e
f
g
h
i
k
l
m
n
o
p
q
r
s
t
u
v
w
x
y
z

[Partial view of the adjacent page on the right, showing handwritten text in red and black ink.]

K October hz dies xxxi

A Remigy epi - Germani & Vedasti

b Leodegari epi & maris *Obijt rudolfus q p dnu suu apd zuecha & Cocha nob donavit*

Dedicatio nostri Monasterij semper celebratur *Obijt Magnus Thurmager dñs Reuerendus & Administrator fidelis huius Monasterij qui monumenta laudabilia memorandaq; sue admini- strationis post se reliquit cuius animam deus cu btis premerit tolleret.*

proxia Dmca post Michaelis.

e Constanti & alexandri mem

f Iudis virginis & maris *Obijt acehng hic apd buggingf vinea vna & agre nob donavit*

S Marci ppē - Sergij & bachi

A

Obijt hemang marchio i mudehice I nre alia bnficia p dnu suu apd amprungf scto petro dedit & cali ce aureu noue aur vntas appe denre / officiu cu quz

Deposito marquadi abbat 6 n

b Dionisy sonoz qz e9

c Gereonis & sonoze 9

d

Obijt gotfudg de stoffen q nre alia bnficia p dnu suu apd wendingel nob dedit & duo bacina argentea

Deposito gerwardi abbat 2 n

f

S Calixti pape - Huerkardi epi

A

Obijt aintaty n e m. q nre alia bnficia p dnu xxx valent walterhofen xpauit

Obijt Honestus vir iudocus Erb huius Monasterij Callarius et Germanus fauus Erb Abbatis tuc sps hg loci existentis 17 ana remisat, in oibz fidelibz Defunctis in aterna requie, 1560

¶ Peragitur hoc ipso, vel alio commodiori die presentis Mensis, anniuersarius obitus dies,
venerabilium, nobilis & religiosorum, Anorum Thomae Flanselman ex Hayningen. Sueviae
oppidulo, et Georgij Wimsingeri a Frundeck, quondam Bābenhausensium, postmodum vero
ob haeresim Lutheranam exulare iussorum Conuentualium in Paris: quorum ille, cum
unico suo Confratze Priorem agens, in eodem monasterio vita functus: hic autem Adm.
nistrator Monasterien in Valle Gregoriana factus, post duodecimum annum, eiusmodi
administrazione resignata, in oppido Colmarien ex hoc seculo migravit, cuius heredes,
precepto quidem, sed nondum firmato, ac nihilominus ad sedandos conscientie motus, so-
luto dubio voto, ducentis florenis, caliceq; deaurato, monasterio huic traditis, in predicto-
rum perpetuam et gratam memoriam, necnon ipsorum propriarum, eorundemq; progem-
torum, tam etiam cum fratribus in supradicto monasterio Bābenhausen quiescentium, ani-
marum subsidium et salutem, huiusmodi anniuersarium diem suis mentibus constituerunt.
Anno ab incarnatione Dni, millesimo, sexcentesimo secundo.

patro ad 6: Grego

b Galli confessoris

Obyit rüdolf rex Officiu ad quidq
candel

Obyit herzil q cu uxore sua 7 filio pdiu
suo ad haslach sito peno donavit

d Luce euangeliste

e Panuaz 7 sonoz ep

f patro mcho

g Vindam mlliu vguu Nilarioms m a

A

Obyit episcopa soror burkardi basilien
q de nob pdiu suu ap sthlat qd erat
hemina de ampemgl qd em burkard
de basilea xv maris emt de q caritas
fida facienda est

b

c

d Crispin 7 crispinam mrm

e

f

Vigilia

g Simonis 7 Jude aploz

Obyit gupertus hic ad frs suo
pte pdiu ad grude limgt 7
q ap ad unlytal habuit nob
doru

 # M Marci ep 7 mris

b

c Luthini mris. Wolfgangi ofess

Vigilia

Obyit helmut m
burkardi d basit
q de nob pdiu ad
nozimgt 7 pdiu
qd e ap d bichen
sols qd emt 2A
marc

Faint handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.

Faint handwritten text in the upper middle section.

Faint handwritten text in the middle section, including a prominent line that appears to be a section header.

Faint handwritten text in the lower middle section.

Faint handwritten text in the lower section, featuring a line with a red initial 'M'.

Faint handwritten text at the bottom of the page.

Partial view of the adjacent page on the right, showing handwritten text in red and black ink.

KV November h̄s dies xxx

- d Ommū sanctorū
- e Cōmemoratio aiarū Euseby s̄noz̄q̄e
- f Pirminy ep̄i

S

A

- b Leonhardi cōfessous
- c Willibrordi ep̄i
- d S̄torū quatuor coronatorū
- e Theodori m̄ris

f Obijt Joānes Meder alias Stöckel dictus, Canonicus in Wäldtich qui bene me-
ritus de S. Petro multa ei largitus est beneficia, cuius animā deus foueat

S **Maximi ep̄isopi** Mem̄e m̄ris

Obijt Bressē miles q̄ det
nob̄ am̄atū i t̄b̄ d̄y d̄
domo q̄st̄o i Kildurg

M Deposito b̄re memorie d̄ni Gebhardi cōstantien
ep̄isopi Anno ab̄m̄cā, M̄c̄ x̄ Officiū ad quinq̄
ann̄delis

- b Hentv ep̄i cōfessous
- c
- d

K | ...

... ..

... ..

... ..

2

A

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

A

... ..

pas^m ad S. Grego^m

e **Othmar abbatis**

Obyit m^r Bertholdus de richenbach
de q^o am^o d^o da^o nob^o t^o d^o de bonis
v^offer dem l^onbach d^o h^ol^overis g^oit

f

S Octava S martini

M Elizabeth lantgrauie

b

c **Presentacionis bte marie vgis**

d **Genie vgis t^o m^oris**

Obyit Fr^o Christophorus Sutter N. CM
ac Prior. A. 1593. Obyit conradus p^ost^o q^o ded^o

e **Clement p^oe . Felicitat^o m^oris**

nob^o p^ote v^om^o ad v^ost^ost^o

f **Crisogoni m^oris**

S **Katharine virge t^o m^oris**

M Conradi epi constan^o

b

Obyit vvalthery h^o g^oq^o p^oby ap^o v^olar
t^o balach habuit nob^o d^oer

c

Obyit d^oem^o q^o de^o nob^o m^ora v^ona cu
qua^o q^oparus v^om^o ad maltertingel

d **Saturum . Crisanti . Mauri t^o d^orie . Vigilia**

e **Andree apli**

Obyit crast^o q^o de^o nob^o v^oij^o iugera ad b^ossingel

pas^m ad S. iohann^o b^opt^o

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

[Faint, illegible text]

KL December habz dies xxxi

f

Obyr berto de alms hofen n. e. m. q. de nob p. d. m. p. d. ad hohensfest

g

M Deposita bertholdi ^{quinti} p. d. m. q. de nob p. d. m. p. d. ad hohensfest ^{Joachimus h. l. p. d. m. q. de nob p. d. m. p. d. ad hohensfest} Deposito

patro ad s. agathe

b

Barbare virginis et marie

Obyr burckardus q. de nob q. q. habuit ad v. h. u. s. e. n.

adalberti abbat p. m. h. g. l. o. n.

c

Obyr bertholdus p. s. t. e. de z. a. d. m. q. de nob duas v. m. e. a. s. a. p. d. e. n. d. m. g. l. 7. 1. a. r. e. n.

Deposito hugonis abbat p. a.

patro ad Gregorium

d

Nicolai confessoris et epi

Obyr henricus de burg de nob amian et solis de quoda prete in v. o. l. e. r.

Deposito henrici abbat 18 salati

f Conceptionis bte virginis marie

^{Joachimus h. l. p. d. m. q. de nob p. d. m. p. d. ad hohensfest} Obyr Johannes h. y. s. s. e. n. de fellw. Et mor. e. a. anna w. y. s. s. e. n. de m. e. r. n. o. m. e. d. u. m. f. l. o. r. d. e. v. n. a. d. o. m. o. I. n. w. a. l. t. b. u. r. c. h. l. i. g. a. u. e. r. i. p. s. a. l. u. t. e. a. n. i. a. s. e. n. i. p. e. r. et o. m. n. i. s. e. p. i. s. c. o. p. i. s. e. t. p. r. o. t. d. e. d. n. o. b. a. m. i. a. n. Et fuerat fundator i. a. a. n. n. v. v. d. a. l. u. t. e. h. y. s. s. e. n. f. 7. Et e. u. s. p. f. f. z. a. p. q. r. e. p. e. t. m. a. e. a. n. n.

M Gervasio fuchs h. l. p. d. m. q. de nob p. d. m. p. d. ad hohensfest

b

c

d

Luce virginis et marie. O. t. i. l. i. e. v. J. u. d. o. c. i. c. o. n. f. e. s. s. o. r. i. s.

e

f

patro ad s. agathe

Inclýte Nobilitatis vir Johannes Melchior Heogetzer à Wassersteltz Sacrae
Caesaree Maiestatis Catholice à Consilijs, bene meritus de nostro Monasterio
Sancti Petri Herciniae Silvæ, in exhibendo se tam benignū et promptissimū
ad illi inseruiendum, et precipuè fideliter egit, in negotijs attinentibus Prepo-
situram, dictam (Hertzogen Büchs) in ditione Helueticorū Bernensium sitam,
quam vi, contra omnem æquitatem, per multos annos possiderunt. Et
quāvis illam restituere noluerunt, tamen ne Monasteriū nostrū in totum
frustraretur eius usufructū. Facta est tandem, illius scilicet probi et Ca-
tholici Nobilis, auxilio gratuito, summoq; labore (Deo uolente) aequalis Re-
compensatio à Bernensibus pro illa & Prepositura, in certa pecunia Anno
Dñi M. D. Lviij, sub Reuerendo in Christo patre ac Dño. D. Johanne Abbate
nostro dignissimo, ut habetur in literis, causam et rationem eius venditionis
continentibus. Quas Conuentus in sua propria arca, ad huiusmodi, et alias
litteras sibi pertinentes, singulariter deputata, apud se retinet. Idcirco su-
pradictus vir Inclytus, merito reputandus, et connumerandus inter Fun-
datores, et Benefactores nostros, etiam in Album eorū, librumq; vitæ ad-
scribendus, tamq; particeps premiorū illorū hic et alibi. Quoq; in Oratiōi-
bus Fratrum nostrorū presentium, et subsequentium, uiuens, et mortuus nunq;
obliuioni tradendus.

S Obyit rodigerz n. c. hie mte plura bnficia xxx mltas
S petro dedit + pdm ad frondos pquo i gombu darit
duo mast ad Sulza

A Obyit bechtoldy Inq amissario dz dau fubz rrefectorio
dimidia soma vni dequadā vinea sra in merdinge

B
C Obyit Agnes uxor dug bechtoldi filia Endolthi regis de arle
Her dedit sro petro viciu buchtz ex hereditate pdna cu vbiq
ad se pntentibz Insup p illo defuncto dotalē bnficiū sra bonū

D **Vigilia**

E **Thome apostoli**

F Obyit bechtoldy pbr q dedit nob vinea vna cu domo
lapidea Ingere noue + ptra u ad maltertinge

Deposito
bechtoldi
abbatis 12

G **Vigilia**

B **Natiuitat dñi nri ihu xpi Anastasie vgis**

pro ad 6
Sebastiana

C **Stephani prothomaris** Obyit conrady n. c. d. swatzebg
q det nob pdm suū ap meding

pro ad 5
Johes

D **Joannis apli + euangeliste** Obyit geroldy q dedit nob ad
vxoie sua mastz duos + tot
prata ad vsing

pro ad piaz
reuce

E **Sctoꝝ inocentium** Obyit clemens ducterz q dedit pupurea
+ duo dotalia Anno dñi M c l viij

F **Thome epi + mris** In die Ioannis Euangelista et Apli. Anno 84

S Obyit Fr: Ioannes Martinus ~~de Kempten~~ u. c. m.
ex Auslang

A **Siluestri pape**

Nomina fundatorū
huius loci monasterii
sancti petri in nigra
silva

Rudolfus rex de arde. Adelheid uxor
Berchtoldus dux de zäminge Richmora uxor
Berchtoldus 2us dux p̄ h̄ loci fundator Agnes uxor
Berchtoldus 3us dux de zäminge ^{filia rudolfi regis}
Conradus dux. Clemencia uxor eius
Berchtoldus 4us Helwig uxor
Eius quatuor fratres scilicet Conradus. Rudolfus
Adelbertus. Hugo. Berchtoldus quintus
Hermannus marchio Iuditha uxor
Hermannus 2us marchio
Hermannus 3us marchio
Gebhardus dux de zäminge et Episcopus constan
Wito episcopus. Vdalricus episcopus. Rudolfus episcopus.
Adelbero episcopus. Vdalricus episcopus. Hermannus episcopus
Otto episcopus. Hermanus episcopus. Berchtoldus episcopus
Dietelmus episcopus.

Anno Incarnacionis dñice Millesimo quadringentesimo septimo Vobis Petrus Gemelspach diuina pmissioe abbas huius loci haud sine magno conatu diligenter q̄ colle-
gimus om̄i fidatorū n̄r̄o a nobis genealogia ac vita Albrand
q̄ singulorū nom̄a de hac latere aze decessorū In laud ac
honorificā auct̄ gubernat̄ & remediū acriuare eorū

Primo namq̄ Bezelmo comes p̄ona In hac genealogia ceteris q̄ coniugorū t̄pe fuerit silentio p̄missis q̄ comes cū fratre suo Gebzone claustr̄o stimoniatū dictū subberg ḡstatū
Cui r̄m̄a decedens r̄ eod̄ renobis honorificē sepul̄ti sūt

¶ Inq̄ filij Bertholdi cū barla nom̄ huius p̄m̄o p̄m̄o et̄ ducatu sueuie de inde karinthie p̄duxerit suscepit & ap̄ renobis h̄re s̄m̄o sepul̄ti ē
Hic p̄positura in villa wulhem ḡstatū qm̄ postea filij eorū n̄r̄o renobis huius ad sibi appendit̄o suis mācapauerit

Cui filij eorū Bertholdi huius nom̄i secūda sup̄ia memorat̄ digni pat̄ h̄re Inducant̄ successit q̄ n̄r̄o renobis deo deuot̄ cū fr̄e suo Gebhardo ḡstatū ep̄o fundat̄o ex̄t̄it
Ep̄o uō corp̄ h̄re m̄an̄ḡ i m̄archione sublimat̄ est qm̄ dignitate postea p̄ deo se deseruit clamq̄ fugiens cluniam p̄cep̄t ubiq̄ ocul̄is i monach̄is habitū usq̄ ad fine vite paup̄ xp̄i felicit̄e delinuit
Fr̄ate uō eorū huius s̄z fundat̄o loci p̄ digni deam sam̄ vita dñi altare s̄te r̄m̄e honestissima sibi & successib̄ suis sortit̄ ē sepul̄tiā ibi & agnes v̄p̄ eorū sepul̄ti ē Anno ab incarnatione dñi M̄ c̄ xi
Cuius defuncto filij eorū Bertholdi s̄z huius nom̄i 39 Et r̄m̄a r̄m̄o minoru deuote erga locū h̄re liberales ex̄t̄erit quorū Bertholdi p̄duxerit cū i ducatu successisset civitate suburg edidit Anno dñice incarnacione M̄ c̄ xxiij
Et postea cū comite hugone de tagzburg i v̄m̄ quēda alfare molu s̄hem dictū descendens violentē hospitiū t̄ ad r̄uentib̄ aui b̄z sp̄s̄o suis dissipat̄o indigna morte p̄empt̄a est Anno q̄to p̄p̄ civitate iā dicta ḡdiderat & sepul̄t̄o ē in caput̄o n̄r̄o an̄ sede abbat̄ Anno ab incarnatione dñi M̄ c̄ xxij
Huic liberi nō fuerit Huius v̄p̄o Sophya nom̄i Gero henrici duc̄ Saxonie postea comiti de Sine copulata

Successit aut̄ ei i ducatu fr̄ate suo Conrado q̄ p̄ ep̄plend h̄re v̄re t̄p̄o sepul̄ti ē an̄ cruce i sepul̄to p̄m̄o suore Anno ab incarnatione dñi M̄ c̄ l̄ij
In eod̄ et̄ t̄m̄to ḡm̄i sūt fr̄es sui Bercht s̄z Rudolfi in adolescētia d̄fici
¶ Inq̄ filij eorū Conrado Ep̄o q̄ eorū Clementia de nobilissima p̄gēne fr̄at̄ore de castro v̄m̄ l̄ij v̄m̄m̄c̄m̄ cū eisd̄ locati ē
¶ Inq̄ filij q̄m̄o fuerit Bercht huius nom̄i q̄to q̄ et̄ an̄ ante h̄m̄m̄ est Sed q̄ ad nicol̄m̄ leodiu ep̄o q̄ p̄ ep̄plend exp̄d̄m̄o ihero solom̄t̄m̄ qm̄ ad imp̄atore fr̄at̄ore p̄fect̄o fuerat rediens an̄ p̄ a sede sua regress̄ est morte intercept̄o i v̄lla sua h̄dra eorū Anno dñice incarnacione M̄ c̄ lxxvij
sepul̄ti q̄ ē an̄ cruce singularit̄e in sinistra p̄te sepul̄ci pat̄em 39 ex̄t̄it
¶ Inq̄ filij eorū Adelberti q̄ p̄cedens civitate Tegg cū b̄z appendit̄o suis p̄ v̄m̄m̄
Hugo et̄ q̄m̄ s̄z corp̄ p̄m̄a nō p̄ua & b̄m̄ina i b̄z gangia n̄r̄o ḡm̄it̄o

scribitur

Anno ab in
nae dñe
m c

Obyit 2 nos decembus
Adelbero primus abbas hys mosterij

xi 2 idus decembus obyt
Hugo abbas 29 hys loci 21

xxxii 11 Junij Obyit
Eppo venerabil' abbas 37 5

xxxviii v idus octobris Obyit
Berwardus abbas 29 17

lviij v idus februarii Obyit
Gozmanus abbas 49

lxxxii viij idus octobris Obyit
Marquardus abbas vi

lxxxvi Obyit Rudolphi abbas viij

xx Obyit Berchtoldus abbas viij

lv iij nos marcij Obyit
Henricus abbas xvij

lxxvii xv 11 may Obyit
Arnoldus abbas 7

xc 2 nos februarii Obyit
Waltherus abbas xi

xcv viij 12 July Obyit
Eberhardus abbas xij

xxxvii 21 11 octob' obyt
Gottfridus abbas xiiij 7 felicit' p'fuit xxviii annis
7 x septimanis

xxxviii Obyit Berchtoldus abbas xvij 11 11 Januarius

lviij Obyit Waltherus abbas xv

lxxxv Obyit Johannes abbas xvi dicto Inendung 11 11 11 Novemb' 1

lxxxv Obyit Petrus abbas ^{detanham} xvii

Obyit Jacobus ^{frat' helm} xviii

Obyit Hugo abbas xviii

xcv 1 idus decembus Obyit
Henricus abbas xxi dat' salan

m c

m cc

Ma

- iiij. viij. kal. decembris Obit
Ezhardy abbas xxij
- v. kal. marcy Obit
Benedicty abbas xxiii
- xi. Obit Iohs abbas xxiiii datus Rantzke
- xiiii. vi. non. marcy Obit
Hemzuy abbas xxv datus etting
- xx. Obit hemzuy abbas datus hondg xxvi
- xxv. vi. id. septembris Obit
Iohes abbas xxvii datus Tuffen
- xxviii. vi. id. augusti Obit
Jacobg abbas xxviii datus vort
- xxviiii. Obit nintady abbas xxviiii datus d'hofen *im' infirmitate h' loco.
sepultus in villa s. marie.*
- l. v. kal. may Obit
Gumbardg abbas xxix datus de manspff
- lxxviii. v. kal. Marcy Obit
Iohes abbas xxxi datus Kissenberg
- lxxxix. iij. non. february Obit
Peng abbas xxxii datus Enhart de wilheym.
- xcvi. iij. non. augusti Obit
Simon abbas xxxvi datus budne

Ma

- xxij. Petrus abbas xxxiiii datus gemelsspach
ex vilms' orundg obyt ano dni 1412. viij. id. february.
- ccc. Iohans abbas xxxv. datus Keyser vo der lagen argen electy
ano dni 1412. xii. kal. martij. Obit ano dni 1470. x. kal. septembris
- cliiij. Adam abbas cccv. datus Guldm' d' freyburgo electy Anno
dni 1531. 13. idus octobris Obit anno dni 1581. xliiiij.
5. kal. Junij
- l. iij. Magnus Administrator fidelis ha Guelij alias didtus Thuringer
de Elonspach electus Anno dni 1544. 6. kalend. Julij
Obit Anno dni 1553. 6. nonas Octobris 7000 vij
- Johannes Abbas cccviii datus Erb de Freyburge electus
Ano dni 1553. viij. kalend. Novembris. Qui Reverdy pius
prudens, et humilis atq. Devotus Pater Coenobii hoc partim antecessorum

LXVI

negligentia, partim temporum ac Religionis uere deploranda uersitate, et incendis ferme perditum
consumptum restituit. Alieno aere nimis obnoxium corrigere, quantum licuit liberauit. Multis laudabilibus
et pncepsatus edificijs restaurauit. Cynodia, marmoreta clericali, et Bibliotheca plurimum amouit.
In Pastoralia, Economica, et Politica administratione tale se prebuit, ut haud antecessorum adequari sibi
quis possit; atq; in tantum ut non merito loci huius ac Religionis restaurator fidelissimus, Imo alibi
Fundator a cunctis dignoscatur ueneretur. Hocq; modo cum p. sumas. 12. et 30. septimanas ad eo p. ppe
pie ac singulari p. motia p. fuiset, tandem laboribus fere inextricabilibus, et corporis debilitate
exhaustus, magno omni luctu, Anno 2° LXVI. IIII Nonas Julij media post nocte in dno obdormiuit.
Cuius animam Deus in p. hemy glia eternaliter foueat.

Daniel Abbas xxxix. dictus Wehinger, Comptontanus electus Anno Dni 1566

Qui pius Deo deuotus prudens, misericors & continentissimus in uita
sua curriculo extitit, ita ut secundum non habuerit Dies enim noctesq;
mira animi deuotione, pietate, et abstinentia Deo seruiuit. Seq; etiam a
congressu et cometu populorum seumxit et separauit in Abbatia sua
per aliquot annos moratus, et nunq; egressus nisi uigete necessitate, ut
Comodius et melius pium suum affectum in deum possit exercere. In ad
ministracione tam Ecclesiastica quam politica prudentem et vigilantem
se ita prebuit, ut antecessori suo merito comparari qat. In Elemosinis
porrigendis hilaris dator, in regendis et gubernandis subdumitis et misericor
fuit. Toto uita sua spacio castitatem et continentiam Deo promissam summa
hominum admiratione custodiuu seruauitq; ita ut oib; castitatis exemplum
prebuerit. Cumq; ita hisce p. clari, et omni laude dignis uirtutib; per annu
14 functioni et uocationi sua diuinitq; illi comissa et tradita singu
lari p. rudentia et cura p. rquisisset. Deus seru suu fidelis misertus &
illum laboribus et curis inextricabilibus oppressum et defatigatu
de administracione auocauit, ut illum recreet & reficiat p. moq; per
hemij et ineffabili afficiat. Relicta igitur administracione suu ad
coronam et gloriam eternam oibus fidelibus seruis preparatam, et
a Deo promissam accipiendam migrauit. Cuius anima cum Beatorum
Cetu omnibus gaudijs perfruat. Amen. Obijt autem III. Idus
Maij. Anno M^o LXXX.

LXXX

MD

Ioannes Ioachimus ex nobili Mmsingerorum a Frundeegg familia natus, Abbas xxxix.

Prima pietatis et religionis fundamenta, posuit in monasterio Prepo
situra Denckendorf, sub Ducatu Wuertembergen, inde, haresi Lu
therana ibidem irruente, Canobium D. Petri ingressus est, qui cum
per aliquot annos hic degisset, Prior creatus, inde ad Psularum eue
hitur communi omni voto, anno uic. 1580. uir ut insigni satura
ita et in rebus gerendis, citra tñ elationem, grauis, pius, deuotus ac casti
tatis studiosiss. Fluxit is mirum in modum non solum Eccle huius orna
menta, sed etiam rei domesticae administracionem feliciter gessit, obti
nis legibus rempub. tractans, utpote tam diuinarum quam humanar
rerum multa experientia p. uisus. Cum uero ad quinq; prope annos mo
nasterio huic p. fuisset, repentina morte p. uentus, in oppido Freiburg mortuus
est decimatectia die mensis Martij Anno 1585. Cuius corpus, in
hoc D. Petri monast. sepultum quiescit.

LXXXV.

25
Gallus Vogelini Abbas XLI. s. juxta novum vero Catalogum Abba.
XLIII. s. cognomente Maier, in Abbatem hujus incliti Monasterij electus est
die 28. Martij. anno millesimo, quingentesimo, octuagesimo quinto. Quam-
primum gubernacula suscepit, ad restaurandum monasterium animum adji-
ciens, sumum Altare exstrui curavit, cujus structura ad mille aureorum im-
pensem excessisse observatum est: nec minoribus sumptibus fieri fecit Molendi-
num ea arte et comoditate, ut simul cum pistrino uno edificio eademque
clausura contineretur: Et absolute, aedes Praepositurae Saldensis, licet jure U-
nionis nondum acquisita, ex fundamento erigi fecit, parum adhibens diligentiam
in Rure colendo, augendoque pecoribus, quarum rerum erat ex longo usu studiosissimq.
Cum autem decurso aliquot annorum spatio mores induisset non omnibus probatos,
nec monitus ab incepto desisteret, factaque esset super hiis inquisitio, hortatu
Admi & Illmi Principis ac D. Dni Andreae S. R. E. Cardinalis ab Austria, Epi Constant.
&c. die 23. mensis Aprilis A. 1597. Abbatiam ad manus Capituli resignavit, pri-
vatam vitam acturus. Obiit deinceps 28. Febr. A. 1604.

Michael Stöcklin Abbas XLII. s. alias XLIV. s. ex oppidulo Bin s-
dorf sub Comitatu Achenberg. qui Seren^{iss} Austriaca Domui parens, parentes habuit
agrestes Joannem Stöcklin et Agnetem Braunin, quorum precibus Abbate Minsingero
Praepositum tenente in monasterium assumptus, sacris Clericorum Ordinibus
initiatu, mox Ecclesia Neukirch profectus est, pastoralis officio et munere sibi
comisso. Vacante deinceps per Resignationem Sede, praeter omnium expectationem non
sine admiratione, die 29. Aprilis Anno reparatae salutis 1597. Abbas eligitur et confir-
matur, homo aliquo ut humilitatis et Castitatis singularis amator, ita Superbia
et incontinentia vehementer infensus, fuitque de eo rei domesticae locupletanda ma-
xima spes concepta, utpote qui ex domo terribus parochia proventibus
exiguo tempore aliquot centenos aureos monasterij usibus postmodum destinatos
jam collegerat. Quia vero valetudinem corporis, alias annis aliquos a tea
miserandum in modum gravissime afflicti, negligentius curasset, apostemate,
quod ex immoderato victus usu contraxisse putabatur, consumptus in Oppido Fri-
burg. diem clausit extremum, die 20. mensis Junij 1603.

Joannes Jacobus Peiffer natus Rotwila in Suevia, Abbas, juxta
novum Abbatum Catalogum XLV. electus est anno 1601. 29. Junij. Sedulus
et prudens rei oeconomicae administrator, duo latera Claustrum, unum, quod
Orientem s. ubi Dormitorium s. alterum, quod meridiem respicit s. ubi Re-
sectorium s. a fundamentis nova edificavit. Factus deinceps invisus, anno
1609. cum Synodo Diocesana interfuisset Constantiae, 6. Octobr. Abbatiam
resignavit, et obiit Selda anno 1610. 30. Septemb.

Ioannes Schwab Abbas XLVI. natus Wateavij in nigra Sylva
Ditionis Sancto-Petrina. Electus a^{no} 1609. 17. Nov. sed non confirmatus
nec Pontificali Insula insignitus. Vir bonus, comis et religiosus, sed rei
domesticae negligentior exauctoratur anno 1612. mense Octob. quò ad cla-
vum sedente Prioratus S. Ulrici cum Ecclesia a^{no} 1611. 12. April. incendio
consumitur. Anno dein 1625. 3. Julij ut Praepositus Seldensis in summa
annonae ob motus bellicos caritate, et victus inopia obiit Friburgi, ibiqz
sepultus est ad S. Petrum prope Capucinos.

Ioannes Heeld Abbas XLVII. natus Villingae anno 1577. 6. Mart.
Electus 1612. 30. Octob. et confirmatus, sed Pontificalibus Insigniis non re-
dimitus. Qui postquam egregia Specimina futuri optimi Praesulis dedisset,
praematura morte in flore aetatis extinctus est a^{no} 1612. 17. Mart. Cujus
ceu viri Monasterio utilissimi obitum ipse Celsus D. Epus Constant. luctuo-
sis verbis prosequitur in litteris. Sepultus est in Choro ante pulpitum versus
templum exterius.

Petrus Münzer Abbas XLVIII. natus Binsdorffij in Slavonia, electus
anno 1612. 17. Apr. Vir gravis et pius, Scelerum, Magiae praecipue, vindex, et
in rebus agendis impiger atqz felix. Monasterium continuè belli Suecici moti-
bus concussum fortiter gubernavit, et Congregationi Suevicae S. Josephi univit
anno 1627. 15. Junij. Post sexaginta etiam annorum litem an. 1628. favorabilem
pro Monasterio Sententiam contra Subditos nostros parochianos impetravit, qui
Decimas foeni dare recusaverant. Eodem anno ejus dexteritate Leopoldus Ar-
chidux Austriae Episcopus Argentinensis, Administrator Murbaensis et Lud-
vensis eligitur, a quoqz 1629. viculum Gejersness emit. Senio gravis, et pene
caecus in summa victus penuria Apoplexiâ obiit anno 1637. 25. Martij de Mona-
sterio optime meritus, sepultusqz est in Choro ante sumum Altare.

**Matthæus Welzenmüller Neoburgi ad Rhenum natus, Abbas
XLIX.** electus est anno 1637. 30. Junij. Is Prioratus S. Ulrici et Praepositura
Seldensis s. quibus Patres Soc. Jesu insidiabantur s. conservator merito vocandus.
Gubernaculum tenuit calamitoso belli Suecici tempore, quo Monasterium ad
incitas, tandemqz a^{no} 1644. 12. Aug. ab hostibus Gallo-Suecis etiam in cineres
una cum Ecclesia redactum est. Ab his saepius quaesitus ad necem, divina ope e-
reptus, monasteriumqz magna ex parte, ope insignis Benefactoris R. D. Joannis
Georgij Hanselmann Decani et Parochi Brisacensis, postea hujus loci Professi,
restitutum videns, in pace quievit Friburgi anno 1659. 14. Febr. sepultusque
est hic in medio Chori pone pulpitum versus altare. Occasione belli duo
praedia, Schweighof et Spitalhof, Subditis autem hucusque haereditaria, cum ma-
ximo emolumento, eidem s. quod dudum desideratum est s. incorporavit Monasterio.

29

Placidus Röschi Abbas L.^{mus} natus Brüllinga in Suevia, electus anno 1659. 24. Mart. Vir placidissimi animi, disciplina regularis zelator, pacis, fraternitatis amator. Monasterij aedificia perfecit, Ecclesiam dedicari curavit, Censuram renovavit, bona oppignorata redemit. Sedulus veterum monumentorum excerptor multa reliquit analecta. Mausoleum Ducum Zähringensium, Fundatorum, anno 1659. aperuit, eorumque ossa lustravit. Inter suorum lacrymas totus charitate diffusus, quam ipsis suavissimis D. Iohannis verbis commendavit. Obiit 6. Jan. 1670. cuius corpus in eodem Antecessoris sui tumulo quiescit.

Paulus Pastor, natus Villinga anno 1641. 21. Mart. Abbas LI.^{us} electus est anno 1670. 7. febr. Inter arma fere continua non est passus filere leges S. P. Benedicti, Stator disciplina regularis merito adpellandus. In pauperes erat beneficus, in tuendis Monij Juribus impiger, in Deiparam devotus, utpote qui Archi-fraternitates S. Rosarii et Scapularis introduxit, cum prius Ecclesiam cum Monasterio ab austriaco milite sub Archistratego de Starenberg anno 1678. 26. Junij incendio devastatam resuscitasset. Obiit plenus meritis aⁿo 1699. 28. febr.

Maurus Höss natus Crozinga in Brisgoia 1653. 12. Dec. Abbas LII.^{us} electus est anno 1699. 21. Mart. Iudicij prima Instantia suo tempore recens erecti Apscher primarius viva voce proclamatur an. 1711. Praesul erat omni commendatione dignissimus, conciliator rarus, et fratrum amator singularis: Sub cuius regimine bellis valde inquieto S. Clementis Martyris Lipsana unicum vasculo S. Sanguinis ejus Romam adferuntur. Campanile, frontispicium Ecclesiae et domum capitularem restauravit. Mariam intemeratam coluit quam maxime, ad cuius Iconem Todtmosanam voti causam sedatis belli fluctibus itinere pedestri concessit, quod ei Monasterij integritatem post Deum in acceptis referret. Obiit magno suorum luctu anno 1719. 9. Maij.

Ulricus Bürgi Abbas LIII.^{us} natus Villinga 1671. 25. Dec. electus 1719. 23. Maij, Iudicij prima Instantia Ad. Apscher, Jurium Monasterij propugnator acerrimus, vir pius et integer

vita, Pater pauperum, Confraternitatum S. Ursulae, et S. P. N. Benedicti Introductor. Ecclesiam S. Ursulae et Soc. ex voto Pauli Abbatis, Basilicam hujus Monasterij, Abbatiam, Bibliothecam, partem aedium friburgensium aedificavit, sanctum Thesaurum maxime locupletavit, et complura alia pietatis, ingenij, Felicq, Disciplinae Monasticae monumenta relinqueret, obiit diem meritorumque plenus 1739. 17. Jul. aeterna memoria dignus.

Benedictus Wulberz Abbas L. IV. natus Esplingae in Suevia anno 1697. 26. Aug. electus 1739. 11. Aug. Pater mansuetus, et omnis doli nesciens ac sincerus, S. Patronorum Monasterij nostri Cultor eximius, quorum S. Lipsana pretiosius exornavit, S. Thesaurum auxit, Ecclesiam S. Ulrici cum Pioratu a fundamentis novam exstruxit, ibique Confraternitatem S. Cordis 3. CSU instituit. Obiit 1749. 3. Nov. optimi Praeulis fama relicta. Quatriduanus post obitum vivo dormienti similior quam mortuo, et facie maxime serenus erat.

Handwritten text from the adjacent page, partially visible on the left edge.

Faint, illegible handwriting at the top of the page, possibly a header or title.

Main body of faint, illegible handwriting, appearing to be several lines of text.

Continuation of faint, illegible handwriting in the middle section of the page.

Bottom section of faint, illegible handwriting, possibly concluding the text.

- 1 Et welcher anderstwas büchset on erlobung seines vaterd
- 2 Et welcher sin büch getraite het also das ain am articel vñ am and bricst büchsette
- 3 Et welcher wissenlich etwas in siner büche schwiget het
- 4 Et welcher den andern an syne acter oder matrey yber ert het
- 5 Et welcher lachen vñ gefiert het mit flij vñ die mit wider gesiget het
- 6 Et welcher lüde huset oder herbet gyt die mit in diesem stant sind
- 7 Et alle die da strey zu vn eren man auch fenne
- 8 Et alle die da offen spylet sijn
- 9 Et alle die da offenlich in der anecht sijn
- 10 Et alle die da wiffel legent oder karten spil
- 11 Et alle die da offenlich im hand sijn
- 12 Et alle die da fals and hand gethon Et blapphem
- 13 Et alle die da vnerswertig gyt off in hand vñ das mit wider wend geben
- 14 Et alle die da offen wucherer sind
- 15 Et alle die da offen brecher sind
- 16 Et alle die da bilchen brecher sind
- 17 Et alle die da prästere sind
- 18 Et welcher vnt vn mit erzernet het vn freuelhand an sy gelegt het
- 19 Et alle die da das rechte vñ schwige hand vn das vnrecht ge sprochen hand
- 20 Et alle die da noch mit büchset hand / werke
- 21 Et alle die da nid od gas trage vñ den mit ablon wend
- 22 Et alle die da wilken hand mit vn uren sindey zelon
- 23 Et alle die da mit kene das pr br vñ anc maria vñ den globe
- 24 Et alle die da wibey zoberig
- 25 Et alle die da tad pfleger sind
- 26 Et alle die da ire büch mit bettet hand
- 27 Et alle die da ainu sine tyd lon vor halte
- 28 Et alle die da vspottet send kristenliche ordnung oder vachten cultus
- 29 Et welcher sine iij offer mit geben wil oder geben het
- 30 Et welcher sine zehende mit recht geben het

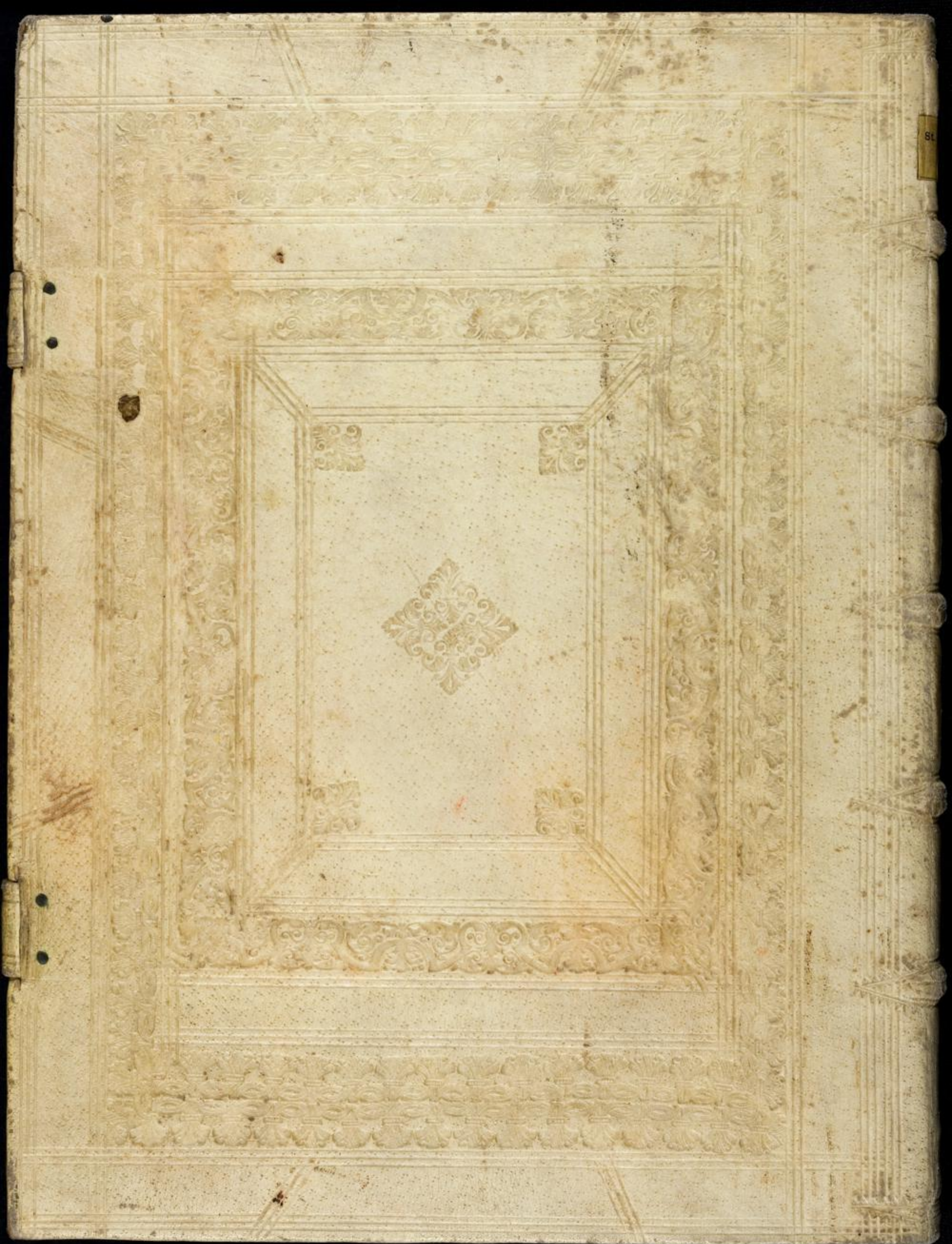

81

